ЗМІСТ

Кримінальне право України. Загальна частина. Конспект лекцій

Подивитись анотацію та купити на **jurkniga.ua**

Анотація

У навчальному посібнику висвітлюються питання Загальної частини кримінального права України, з урахуванням положень національного законодавства, а також законодавства іноземних держав і міжнародних нормативно-правових актів.

Зміст навчального посібника узгоджується з робочою програмою навчальної дисципліни «Кримінальне право України. Загальна частина».

Видання розраховане на студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів, викладачів, наукових працівників, а також на всіх, хто цікавиться питаннями кримінального права.

АКАДЕМІЯ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ

ВЕРЕША Р. В.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Загальна частина

Конспект лекцій

Навчальний посібник

ПРАВОВА ЄДНІСТЬ
РЕДАКЦІЯ ЮРИДИЧНИХ ВИДАНЬ

Київ • 2019

УДК 343(1-87)(075.8)
В31

Рекомендовано до опублікування вченою радою
Академії адвокатури України
(протокол № 6 від 31 січня 2019 року)

Рецензенти:

Стрельцов Є.Л. – доктор юридичних наук, доктор теології, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений діяч науки і техніки України;

Тихий В.П. – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, заслужений юрист України;

Фесенко Є.В. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального та адміністративного права Академії адвокатури України.

Вереша Р.В.

В31 Кримінальне право України. Загальна частина. Конспект лекцій. Навчальний посібник / Вереша Р. В. К.: Алерта, 2019. 362 с.

ISBN 978-617-566-538-1

У навчальному посібнику висвітлюються питання Загальної частини кримінального права України, з урахуванням положень національного законодавства, а також законодавства іноземних держав і міжнародних нормативно-правових актів. Зміст навчального посібника узгоджується з робочою програмою навчальної дисципліни «Кримінальне право України. Загальна частина».

Видання розраховане на студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів, викладачів, наукових працівників, а також на всіх, хто цікавиться питаннями кримінального права.

УДК 343(1-87)(075.8)

ISBN 978-617-566-538-1

© Вереша Р. В., 2019,
© Видавництво «Алерта», 2019.

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник підготовлений на основі Кримінального кодексу України і відповідної програми з навчальної дисципліни «Кримінальне право України. Загальна частина».

У навчальному посібнику розкрито зміст і сутність таких загальних кримінально-правових норм та понять, як: поняття, предмет і методи кримінального права, завдання, принципи та чинність кримінального закону; поняття злочину, його види та стадії; вина та її форми; співучасть у злочині; множинність злочинів; загальні засади призначення кримінального покарання; звільнення від кримінальної відповідальності та покарання; особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх тощо. У порівняльному аспекті розглянуто окремі положення кримінального законодавства деяких зарубіжних держав.

Із сучасних наукових позицій розглядаються питання про джерела кримінального права, суб'єкт та суб'єктивну сторону складу злочину, розкривається співвідношення та визначаються основні риси кримінального права країн романо-германської, англо-американської, мусульманської сімей правових систем, а також основні питання кримінального права держав Далекого Сходу.

При підготовці навчального посібника збережено певну спадкоємність щодо положень кримінального законодавства і науки кримінального права, які перевірені часом. У ньому використано роботи таких вчених, як: Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. Г. Гончаренко, В. К. Грищук, О. М. Костенко, В. К. Матвійчук, П. С. Матишевський, В. О. Навроцький, Ю. В. Нікітін, М. І. Панов, А. В. Савченко, В. В. Сташис, Є. Л. Стрельцов, В. Я. Тацій, В. П. Тихий, В. І. Тютюгін, Є. В. Фесенко, С. С. Яценко, а також своєрідний «золотий фонд» кримінально-правової науки – праці таких відомих криміналістів кінця XIX – початку XX ст., як: Е. Белінг, Л. С. Белогриць-Котляревський, О. Ф. Кістяківський, В. Д. Спасович, І. Я. Фойницький та інших.

У сучасній науці кримінального права багато питань залишаються спірними. Певна дискусійність позицій вчених з окремих питань кримінального права знайшла відображення у цій праці.

Матеріал підготовлено з перспективним урахуванням змін до Конституції України та чинного законодавства України. Водночас, у навчальному посібнику враховано аспекти перехідного періоду реформування законодавчої системи, а також те, як остання функціонує станом на сьогодні.

ЗМІСТ

Вживані у навчальному посібнику скорочення..... 4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ. ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ ЯК ОКРЕМОЇ ГАЛУЗІ ПРАВА. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ ЯК ЮРИДИЧНА НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

§ 1. Поняття та предмет кримінального права 5
§ 2. Метод кримінального права 8
§ 3. Завдання кримінального права 9
§ 4. Наука кримінального права..... 10
§ 5. Система позитивного кримінального права 16

ТЕМА 2. ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

§ 1. Принципи законності, рівності громадян перед законом і особистої відповідальності за наявності вини..... 21
§ 2. Принцип невідворотності кримінальної відповідальності та гуманізму..... 22
§ 3. Принцип справедливості (індивідуалізації) відповідальності та принцип економії кримінальної репресії .. 23

ТЕМА 3. КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС ТА ІНШІ ДЖЕРЕЛА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

§ 1. Поняття, значення та завдання кримінального закону 24
§ 2. Джерела кримінального права 25

§ 3. Витоки та формування кримінального законодавства 28
§ 4. Структура кримінального закону 32
§ 5. Тлумачення кримінального закону 36
§ 6. Принципи чинності кримінального закону у просторі та часі . 39
§ 7. Чинність кримінального закону за територіальним принципом 41
§ 8. Чинність кримінального закону за національним та універсальним принципами 45
§ 9. Видача злочинців 46
§ 10. Чинність кримінального закону у часі 48

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИНУ. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ТЕМА 4. ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИНУ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ

§ 1. Законодавче визначення злочину в історичному аспекті 50
§ 2. Злочинне діяння за кримінальним законодавством іноземних держав 54
§ 3. Поняття злочину і його ознаки за кримінальним правом України 62
§ 4. Значення ч. 2 ст. 11 КК України для поняття злочину 68
§ 5. Відмінність злочину від інших правопорушень. Класифікація злочинів за кримінальним правом України 70

ТЕМА 5. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ПІДСТАВИ

§ 1. Поняття кримінальної відповідальності та її реалізація 76
§ 2. Підстави кримінальної відповідальності. Поняття та значення кримінально-правової кваліфікації 79

ТЕМА 6. СКЛАД ЗЛОЧИНУ

§ 1. Поняття і значення складу злочину 82

§ 2. Елементи і ознаки складу злочину 86
§ 3. Види складів злочинів 89

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. ОБ'ЄКТИВНІ ТА СУБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ

ТЕМА 7. ОБ'ЄКТ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ

§ 1. Поняття та значення об'єкта злочину 93
§ 2. Класифікація об'єктів злочинів 97
§ 3. Предмет злочину 99

ТЕМА 8. ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ

§ 1. Поняття та ознаки об'єктивної сторони складу злочину 101
§ 2. Суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність)..... 103
§ 3. Наслідки злочину 105
§ 4. Причинний зв'язок між суспільно небезпечним діянням та наслідками..... 107
§ 5. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу злочину .. 112

ТЕМА 9. СУБ'ЄКТ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ

§ 1. Поняття суб'єкта злочину 116
§ 2. Осудність як ознака суб'єкта злочину. Поняття обмеженої осудності..... 120
§ 3. Неосудність та її кримінально-правове значення 124
§ 4. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність.... 128
§ 5. Спеціальний суб'єкт злочину 131
§ 6. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в стані сп'яніння..... 134

ТЕМА 10. СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ

§ 1. Поняття і значення суб'єктивної сторони складу злочину 138
§ 2. Поняття та зміст вини..... 139
§ 3. Умисел і його види..... 143

§ 4. Необережність та її види 151
§ 5. Злочини зі складною виною 157
§ 6. Факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу злочину 159
§ 7. Помилка та її кримінально-правове значення 162

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. СТАДІЇ ВЧИНЕННЯ УМИСНОГО ЗЛОЧИНУ. СПІВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ. МНОЖИННІСТЬ ЗЛОЧИНІВ

ТЕМА 11. СТАДІЇ ВЧИНЕННЯ УМИСНОГО ЗЛОЧИНУ

§ 1. Поняття та види стадій вчинення злочину 169
§ 2. Закінчений та незакінчений злочин 171
§ 3. Готування до злочину 172
§ 4. Замах на злочин 174
§ 5. Добровільна відмова від вчинення злочину 176

ТЕМА 12. СПІВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ

§ 1. Поняття співучасті у злочині 178
§ 2. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті 179
§ 3. Форми співучасті у злочині 182
§ 4. Види співучасників злочину 185

ТЕМА 13. ПРИЧЕТНІСТЬ ДО ЗЛОЧИНУ, ПОСЕРЕДНЄ ВИКОНАННЯ ЗЛОЧИНУ, ГРУПОВЕ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ ЗА ВІДСУТНОСТІ ОЗНАК СПІВУЧАСТІ

§ 1. Поняття причетності до злочину 193
§ 2. Групове вчинення злочину за відсутності ознак співучасті 193

ТЕМА 14. МНОЖИННІСТЬ ЗЛОЧИНІВ

§ 1. Поняття та характерні ознаки множинності злочинів 196

§ 2. Одиничний злочин 197
§ 3. Форми множинності злочинів..... 198

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ. ПОНЯТТЯ, МЕТА, СИСТЕМА І ВИДИ ПОКАРАНЬ

ТЕМА 15. ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

§ 1. Поняття та види обставин, що виключають злочинність діяння 205
§ 2. Необхідна оборона..... 207
§ 3. Уявна оборона..... 211
§ 4. Затримання особи, що вчинила злочин..... 212
§ 5. Крайня необхідність 214
§ 6. Фізичний або психічний примус 217
§ 7. Виконання наказу або розпорядження..... 219
§ 8. Діяння, пов’язане з ризиком..... 221
§ 9. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації..... 224

ТЕМА 16. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

§ 1. Поняття звільнення від кримінальної відповідальності та його види..... 226
§ 2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв’язку з дійовим каяттям..... 228
§ 3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв’язку з примиренням винуватого з потерпілим 229

§ 4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки 230
§ 5 Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки 233
§ 6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності притягнення до кримінальної відповідальності 234
§ 7. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності 237

ТЕМА 17. ПОНЯТТЯ, МЕТА ТА ВИДИ ПОКАРАННЯ

§ 1. Поняття та ознаки кримінального покарання 239
§ 2. Мета покарання 241
§ 3. Поняття системи кримінальних покарань та її значення 244
§ 4. Види покарань 247

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6. ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВІДБУВАННЯ. СУДИМІСТЬ

ТЕМА 18. ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ

§ 1. Загальні засади призначення покарання 266
§ 2. Призначення покарання за незакінчений злочин та за злочин, вчинений у співучасті 280
§ 3. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом 282
§ 4. Призначення покарання за сукупністю злочинів 283
§ 5. Призначення покарання за сукупністю вироків 285
§ 6. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення 286
§ 7. Обчислення строків покарання 288

ТЕМА 19.
ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВІДБУВАННЯ

§ 1. Загальна характеристика звільнення від покарання та його відбування 289
§ 2. Звільнення від відбування покарання з випробуванням 291
§ 3. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років .. 294
§ 4. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку 296
§ 5. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання 298
§ 6. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким 300
§ 7. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років 303
§ 8. Звільнення від покарання за хворобою 304
§ 9. Звільнення від покарання на підставі акта амністії або помилування 306

ТЕМА 20.
СУДИМІСТЬ

§ 1. Поняття судимості, її кримінально-правові та загальноправові наслідки 309
§ 2. Погашення та зняття судимості 310

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII. ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ПИТАНЬ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ.

ТЕМА 21.
ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ

§ 1. Поняття, мета та види примусових заходів медичного характеру 314

§ 2. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. Примусове лікування 319
§ 3. Спеціальна конфіскація 321
§ 4. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб 323

ТЕМА 22. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ

§ 1. Загальні положення щодо кримінальної відповідальності неповнолітніх 327
§ 2. Звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх із застосуванням примусових заходів виховного характеру 329
§ 3. Особливості покарання неповнолітніх за вчинені злочини 332
§ 4. Звільнення від покарання неповнолітніх 336
§ 5. Погашення та зняття судимості щодо осіб, які вчинили злочин до досягнення 18-річного віку 340

ТЕМА 23. ОСНОВНІ ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ

§ 1. Кримінальне право держав романо-германської правової сім'ї 341
§ 2. Кримінальне право держав загального права..... 344
§ 3. Кримінальне право мусульманських держав 347
§ 4. Кримінальне право держав Далекого Сходу 350

Навчальне видання

Вереша Роман Вікторович

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
Загальна частина

Конспект лекцій

Навчальний посібник

Відповідальний за випуск	О. В. Діордійчук
Комп'ютерна верстка	Д. М. Алексєєв
Обкладинка	Д. М. Алексєєв

Підписано до друку 07.02.2019 р. Формат 60 x 84 $^{1}/_{16}$.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman». Друк офсетний.
Умовн.-друк. арк. 21,04.

Видавництво «Алерта»
04210, м. Київ, а/с 112.
Тел.: (044) 223-15-25, 223-15-30; (099) 607-97-62.
E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: www.alerta.kiev.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002 р.

Книги, які можуть вас зацікавити

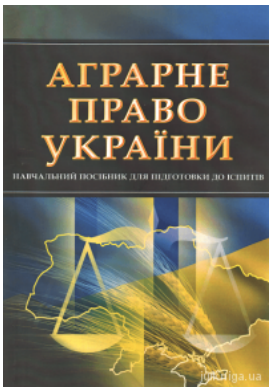

Аграрне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Основи IT-права

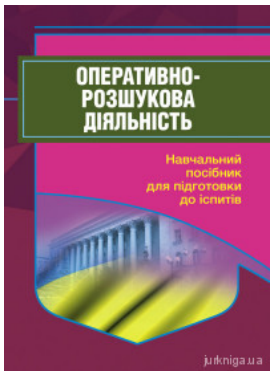

Оперативно-розшукова діяльність. Навчальний посібник для підготовки до іспитів

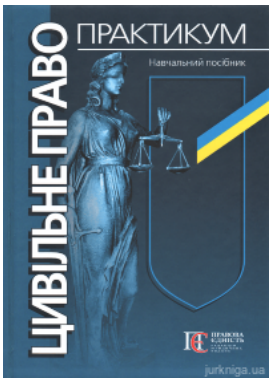

Цивільне право. Практикум. Навчальний посібник. видання 3-тє, перероблене і доповнене

Перейти до галузі права
Кримінальне право та процес

ЮРКНИГА
від теорії до практики

Перейти на сайт →